

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/87957,80-rocznica-deportacji-ludnosci-polskiej-do-ZSRR.html>
2020-09-22, 12:23

80. rocznica deportacji ludności polskiej do ZSRR

10 lutego 2020 r. przypada 80. rocznica deportacji ludności polskiej do ZSRR. Związek Sybiraków szacuje, że w ramach czterech zsyłek na Wschód wywieziono milion 300 tysięcy Polaków, a na nieludzkiej ziemi zginął co trzeci deportowany. Pierwsza wywózka była największa i najbardziej tragiczna pod względem liczby ofiar wywożono głównie rodziny osadników wojskowych, uczestników wojny polsko - bolszewickiej, ale także kolejarzy i leśników.

W czasie pierwszej ze zsyłek w głąb Związku Radzieckiego deportowano ok. 140 tys. osób.

Trafili między innymi do obwodów: archangielskiego, czelabińskiego, irkuckiego i omskiego. W czasie drugiej deportacji 13 i 14 kwietnia 1940 - wywożono rodziny wrogów ustroju: urzędników państwowych, wojskowych, policjantów, służby więziennej, nauczycieli, działaczy społecznych i kupców. W sumie 61 tys. osób. W tej liczbie aż 80 procent stanowiły kobiety i dzieci. Trzecia deportacja od maja do lipca 1940 objęła głównie uchodźców z centralnej i zachodniej Polski, którzy znaleźli się na terenach okupowanych przez Związek Radziecki. Było ich ponad 80 tysięcy. W czasie ostatniej - czwartej wywózki w maju i czerwcu 1941 roku na wschód wywieziono kolejne 85 tysięcy Polaków - głównie inteligencję i rodziny osób aresztowanych przez NKWD w czasie drugiego roku sowieckiej okupacji.

od 7 lutego 2020 r. na ogrodzeniu rzeszowskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej przy ul. Słowackiego 18 będzie prezentowana wystawa „Zesłańcy - Sybiry - Deportowani”. Tematem ekspozycji są losy zesłanych w głąb Rosji i Związku Sowieckiego. Poza informacjami o Polakach zsyłanych w głąb Rosji w latach 1768-1956 zamieszczono materiały przekazane przez osoby mieszkające obecnie w województwie podkarpackim, które były deportowane lub internowane z ZSRS. Na kilkunastu planszach zaprezentowano fotografie, dokumenty i pamiątki z zesłania. Osobna plansza poświęcona jest działalności Związku Sybiraków oraz staraniom w kierunku zachowania pamięci o „Golgocie Wschodu”.

8-9 lutego 2020 r. „Stacja Medyka 80 lat od sowieckiej deportacji na wschód” - obchody rocznicowe przy współpracy Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie. Prelekcja Tomasza Berezy z OBBH IPN w Rzeszowie pt. „Zsyłka na wschód z terenu południowo- wschodniej Polski”.

10 lutego 2020 r. odsłonięcie i poświęcenie obelisku i pamiątkowej tablicy pamięci Sybiraków w Miękiszu Nowym. Wystąpienie Tomasza Berezy z OBBH IPN w Rzeszowie poświęcone deportacjom na wschód z terenu południowo- wschodniej Polski.

12 lutego 2020 r. godz. 19.40 emisja audycji w Radiu Via „Wiek Niepodległości” z udziałem Bogusławy Wąs - Świadka Historii IPN, która opowiada o losach rodziny Tomaka, wywiezionej na Sybir w 1940 r.

11 lutego 2020 r. w Brzozowie i 18 lutego w Przemyślu warsztaty dla nauczycieli „Zbrodnia wołyńsko-małopolska” poprowadzi Katarzyna Kyc z OBEN IPN w Rzeszowie.

w dniach 4- 24 lutego 2020 r. w Szkole Podstawowej im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Czudcu ul. Rzeszowska 33 będzie prezentowana wystawa „Katyń . Zbrodnia, która miała być zapomniana” przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie. Ekspozycja prezentuje ofiary zbrodni katyńskiej i jej mocodawców. Unikatowe zdjęcia przedstawiają ekshumacje przeprowadzone w Katyniu wiosną 1943 r. oraz w latach pięćdziesiątych XX w., kiedy to badano miejsca pochówku polskich jeńców w lesie katyńskim, Charkowie i Miednoje. Wystawa porusza również ważny wątek kłamstwa katyńskiego i prawdy, która ocalała pomimo ponad pięćdziesięcioletniego nakazu milczenia. Ukazuje także formy

zachowania i pielęgnowania pamięci o ofiarach zbrodni.